

BETÆNKNING

Afgivet af Udenrigs- og Sikkerhedspolitisk Udvalg vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges i samarbejde med staten at undersøge mulighederne for og konsekvenserne af oprettelse af et frivilligt beredskab i Grønland.

Medlem af Inatsisartut Doris Jakobsen, Siumut

og

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at kontakte Staten med henblik på afdækning af muligheder og interesse for en eventuel etablering af et landbaseret og maritimt frivilligt beredskabskorps i Grønland.

Medlemmer af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen og Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagenes 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Per Berthelsen, Siumut, formand
Anders Olsen, Siumut, næstformand
Evelyn Frederiksen, Siumut
Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit, suppleant
Sara Olsvig, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 9. oktober under EM2013 gennemgået forslagene.

Forslagenes indhold og formål

Begge forslagsstillerne ønsker med deres respektive forslag, at Naalakkersuisut skal tage kontakt til den danske stat for at undersøge mulighederne for at få etableret såvel et frivilligt landbaseret såvel som et frivilligt maritimt beredskab i Grønland.

Økonomisk beregner begge forslagsstillere, at en realisering af forslaget vil kunne ske indenfor administrationens eksisterende økonomiske ramme og vil anslået belaste Landskassen med cirka 200.000-500.000 kroner svarende til et halvt til et helt AC årsværk.

Med hensyn til punkt 31 henviser forslagsstiller til Island, hvor det frivillige beredskab indgår i et integreret redningsberedskab, der involverer kystvagten, politiet og brandvæsnet. Det frivillige beredskab i Island er ulønnet og 75 % selvfinansierende. Samtidig anvender de islandske frivillige deres egne transportmidler, f.eks. bil, snescooter eller båd, til rednings- eller eftersøgningsopgaver. Det frivillige beredskab i Island modtaget forskellige former for undervisning, således at de er ”klædt på” og kan bidrage til at deltage i det integrerede redningsberedskab.

Med hensyn til punkt 56 henviser forslagsstillerne til, at der eksisterer frivillige beredskab i mange lande, og at erfaringerne viser, at der er positive fordele ved at inddrage civilsamfundet i beredskabsopgaverne, da det giver de frivillige mulighed for at deltage i vigtige samfundsopgaver og tage et medansvar, samtidig med at det eksisterende beredskab bliver styrket. Forslagsstillerne ønsker, at der skal oprettes såvel et landbaseret som et maritimt beredskab, som kan deltage i forskellige redningsopgaver til lands og til vands.

Begge forslag henviser desuden til, at fordelene ved lokale frivillige beredskaber, er at de ofte kan nå hurtigt frem og samtidig har et godt kendskab til de lokale forhold.

Behandling af forslaget af Inatsisartut

Der var ved debatten i Inatsisartut bred principielt støtte til forslagene. Det blev blandt andet nævnt, at der i de kommende år i forbindelse med råstofindustri, turisme og øvrige væksterhverv forventes at komme en stærk stigning af udefrakommende, som har et minimalt kendskab til den til tider barske grønlandske natur, og derfor ikke altid vil kunne takle en kritisk nødsituation.

Det blev også nævnt, at etableringen af et frivilligt landbaseret- såvel som maritimt beredskabskorps vil kunne være med til at styrke det nationale sammenhold endnu mere, ved at man som ét folk påtager sig et fælles ansvar.

I sit svarnotat oplyser Naalakkersuisoq, at Naalakkersuisut er indstillet på at gennemføre den foreslåede undersøgelse.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget finder det som en god idé, at der foretages en grundig analyse af muligheder og behov for, at der oprettes et frivilligt grønlandsk landbaseret såvel som maritimt beredskabskorps, specielt set i lyset af den forventede øgede maritime aktivitet, der vil komme i forbindelse med en fremtidig tilgang af udefrakommende arbejdskraft samt en øget tilstrømning af turister. Et sådant beredskabskorps vil endvidere kunne bidrage til en øget sikkerhed for lokalbefolkningen.

Udvalget finder, at en hurtig førstehånds indsats altid vil være en medvirkende faktor til at redde menneskeliv og medvirke til at afværge eller begrænse omfanget af en ulykke eller naturkatastrofe. Med de lange afstande og den beskedne infrastruktur, der findes her i landet, vil et lokalt beredskabskorps, der i en nødsituation lynhurtigt kan træde til, og som samtidigt har et godt kendskab til lokale landskabsmæssige-, maritime- og vejrmæssige forhold, have en uvurderlig betydning i forbindelse med at begrænse omfanget af en ulykke. Alene det, at der hurtigt kan komme kompetente folk til et ulykkessted, som hurtigt kan danne sig et overblik over ulykkens omfang, og på den baggrund tilkalde den nødvendige og relevante hjælp, vil være en stor gevinst i enhver ulykkessituation.

Såfremt sådanne frivillige beredskabskorps skal kunne bringes til at fungere, finder udvalget, at det er vigtigt, at udredningen undersøger, hvordan interessen for- og forståelsen for vigtigheden af en sådan ordning bedst muligt overføres til befolkningen.

Frivillig opgavevaretagelse afhænger af fire ting: Personel, materiel, uddannelse og organisering, og her er det først og fremmest afgørende, at der lokalt kan findes et tilstrækkeligt antal kvalificerede frivillige, der er indstillet på, i nødvendigt omfang, at anvende deres fritid til gavn for samfundet. Dette kan måske vise sig svært i et mindre samfund, hvor der ikke er så mange personer til rådighed, og skal et beredskabskorps virke efter hensigten, skal det kunne rykke ud, hver gang der er behov for det. Disse forhold bør medtages i undersøgelsen, og det bør overvejes, i hvilket omfang det anses muligt at skaffe tilstrækkeligt med ulønnede frivillige, alternativt, hvorvidt det skønnes muligt, at finde tilstrækkelig bemanning ved en hel eller delvis aflønning af personerne.

Etableringen af en frivillig ordning afhænger endvidere af, at det materiel, der er nødvendigt for at klare opgaven er til stede, og at de frivillige har den fornødne uddannelse og tid til at betjene- og løbende vedligeholde materiellet. Undersøgelsen bør i den henseende afklare, hvilket materiel der vil være nødvendigt for at kunne etablere de forskellige beredskabskorps, og hvordan udgifterne til anskaffelser, drift og løbende vedligeholdelse af materiel m.v. skal finansieres, samt fremkomme med et estimat af udgifterne hertil. Det bør i den forbindelse også overvejes i hvilket omfang de frivilliges udgifter til brug af egne transportmidler (bil, båd, snescooter m.m.) skal honoreres.

Udvalget finder det meget vigtigt, at de frivillige får den nødvendige og relevante uddannelse, der skal til for at udføre opgaverne. Undersøgelsen bør derfor også indeholde et skøn over, hvilke uddannelsesmæssige tiltag for de frivillige Naalakkersuisut finder nødvendige i forbindelse med etableringen af beredskabskorpserne, herunder hvor, og hvordan en relevant uddannelse vil kunne

afvikles, og hvilke udgifter der forventes at skulle bruges hertil dels i forbindelse med opstart og dels løbende.

Endvidere bør undersøgelsen indeholde oplysning om, hvilke opgaver, der med fordel helt eller delvist vil kunne henlægges til de frivillige beredskabskorps, set i forhold til de områder der varetages af offentlige instanser. Udvalget finder det i den forbindelse vigtigt, at inddragelsen af de grønlandske frivillige ikke medfører, at Danmark (forsvaret) ser det som en besparelse eller effektivisering og derfor neddrogler egne aktiviteter. Ligeledes finder udvalget det vigtigt, at de opgaver, der bliver overgivet til de frivillige korps, er opgaver, som de frivillige kan relatere sig til og føle ansvar for at få løst bedst muligt til gavn for det omliggende samfund og de involverede personer.

Endelig finder udvalget, at man i forbindelse med undersøgelsen bør overveje, hvorvidt der for større virksomheder skal fastsættes regler for etablering af et egentligt virksomhedsberedskab, der kan yde førstehåndshjælp i forbindelse med ulykker på virksomheden og ved eventuelle udslip af miljøskadelige stoffer i forbindelse med produktion eller transport af producerede varer.

Sluttelig finder udvalget, at undersøgelsen bør indeholde en opstilling af de forskellige aktuelle og efterfølgende mulige aktører på beredskabsområdet samt et forslag til, hvorledes ansvarsfordelingen for de forskellige beredskabsopgaver bedst muligt vil kunne fordeles blandt disse aktører, og hvordan man sikrer det bedst mulige samarbejde aktørerne imellem, således at man kan opnå det mest effektive og bedst mulige beredskab såvel til lands som til vands. Udvalget har under sit arbejde blandt andet bemærket sig, at der i Island er oprettet et velfungerende frivilligt beredskab. Endvidere har udvalget noteret sig de fremsatte bemærkninger i Center for Militære Studier's rapport om "Samfundshåndhævelse i Grønland" samt i en i 2006 udarbejdet redegørelse vedrørende Færøsk overtagelse af civilt beredskab.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De videre indledende undersøgelser og analyser anses at kunne gennemføres indenfor og ved prioriteringer i den økonomiske ramme i Naalakkersuisuts administration.

Udvalgets indstillinger

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Et enigt udvalg indstiller EM2013/31 og EM2013/56 til vedtagelse.

Per Berthelsen
Formand

Anders Olsen
Næstformand

Evelyn Frederiksen

Juliane Henningsen

Sara Olsvig